

Contact blad

**Wij wensen u
veel licht
en liefde!**

Colofon

Het *Contactblad* is een uitgave van Johanniter Nederland. Het tijdschrift wordt verspreid onder alle vrijwilligers en andere betrokkenen van Johanniter Nederland. Het *Contactblad* verschijnt drie keer per jaar.

Redactie

Joke Bos-Sinoo, Karel Greven, Sacha Jansen, Katinka Kersting, David van Lennep, Joost Röselaers

Bijdragen

Iedereen is van harte uitgenodigd mee te denken over interessante of zinvolle artikelen in het tijdschrift. We verzoeken u echter niet zomaar kopij in te zenden, maar vooraf even contact op te nemen met de redactie.

Contact

Voor alle zaken betreffende de inhoud van het tijdschrift kunt u contact opnemen met Katinka Kersting.
T 070 – 364 9920
E kersting@johanniter.nl

Fotografie

Diverse vrijwilligers

Vormgeving

www.makingwaves.nl

Druk

De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht

Johanniter Nederland

Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag
T 070 – 364 9920
F 070 – 356 1137
E info@johanniter.nl
W www.johanniter.nl
Bankrekening: NL38 ABNA 0258538147

Johanniter Nederland werkt mét mensen vóór mensen. Onze vrijwilligers zetten zich in voor diegenen die door ziekte, ouderdom, een beperking of sociaal isolement minder vanzelfsprekend kunnen meedoen in de samenleving. Wij nemen praktisch drempels weg, zorgen voor plezierige momenten en creëren een breed scala aan ontmoetingen. Hiermee verrijken wij het leven van alle betrokkenen. In onze visie moet hulp geven en hulp ontvangen vanzelfsprekend zijn.

Van de redactie

Beste lezer,

Wat een jaar is dit geweest! In maart zijn we, zeg maar gerust, overspoeld geraakt door corona. Dat had gevolgen op allerlei gebieden: mensen die (ernstig) ziek werden, mensen die er aan overleden zijn, geen bezoek mogen ontvangen, mondkapjes dragen, afstand houden, horeca meermaals dicht, verenigingen op slot, opgelegde beperkingen, de zorg die overuren draait, geen fysiek contact, thuis werken, overprikkeling, het vele handen wassen, ontsmetten, hoesten en niezen in je elleboog, overal pijlen op de grond voor de looproute, afzetlint, gecancelde vakanties, digitale ontmoetingen, bijna geen vrijwilligerswerk meer, gegevens achterlaten als je ergens een drankje ging doen, geen festivals en andere leuke dingen, uit je structuur zijn, persconferenties, isolatie, eenzaamheid, onzekerheid, verwarring...

Maar laten we ook kijken naar de positieve zaken die hieruit zijn ontstaan: creatieve oplossingen, heel veel (nieuwe) initiatieven, doorzettingsvermogen, zorg voor elkaar, meer omkijken naar de ander, ongelooflijk veel grappige filmpjes en foto's, allerlei buurt- en flatinitiatieven, samenwerken, belrondes, meer inzet van vrijwilligers waar dat mogelijk was.

Ik vind het fijn om te kijken naar wat het wél heeft gebracht, ondanks al het 'donkere' dat naar ons toegekomen is, zodat het een beetje licht blijft in het donker.

Namens de redactie wens ik u allen daarom veel licht in deze en in de komende tijd, blijf positief, zorg voor elkaar en voor uzelf!

Wij hopen dat het blad dat voor u ligt, daar een positieve bijdrage aan kan leveren. Veel leesplezier!

SACHA JANSEN

Inhoudsopgave

Gluren bij de burens

We spraken met de vrijwilligers van Stichting Veluwe Wens Ambulance. Deze organisatie biedt 'comfortabel en professioneel vervoer aan mensen in een (pre) terminaal stadium met indicatie ambulancevervoer'. Ze wordt niet gesubsidieerd, is volledig afhankelijk van donateurs en giften en werkt alleen met vrijwilligers.

10

Het kerstfeest van Heleen en Lucas

In 2018 verscheen de bundel 'Kom vanavond met verhalen'. Samenstellers Robert Alberdingk Thijm en Joost Röselaers vroegen aan vijftien schrijvers om een eigentijds kerstverhaal te schrijven. Een daarvan is Jan Terlouw, en zijn verhaal kunt u lezen in dit Contactblad.

16

Toch samen

Arjen van Lith (1971) is journalist, schrijver en kunstenaar. Sinds acht jaar woont hij in de Verenigde Staten. Wij vonden hem bereid een artikel voor het Contactblad te schrijven over zijn ervaringen met digitaal dineren.

20

En verder

4 Kerstrecepten • 6 Internationaal • 9 Gedicht • 13 Puzzel • 14 Te doen in • 19 Online kerstviering Johanniter Nederland • 22 Korte berichten • 23 Spelduitreikingen • 24 In contact met

Kerstrecepten

Peperkoekjes

Naar IKEA gaan we voor: de gehaktballetjes! Of voor de peperkoekjes? Beter nog kun je IKEA in Coronatijden helemaal mijden en deze Zweedse kerstkoekjes zelf bakken. Het gaat thuis heerlijk ruiken, ze zijn lang houdbaar en heel leuk om in een mooi zakje weg te geven als cadeautje. Omdat het een Zweeds recept is, wordt gewerkt met maten (deciliter).

Ingrediënten

250 gram boter
4 dl suiker
2 dl stroop
2 dl water
Snuf zout
2 eetlepels kaneel
1 eetlepel gemalen kardemom
1 eetlepel gemalen kruidnagel
1 eetlepel gemberpoeder
1 eetlepel baking soda / zuiveringszout
Eventueel geraspte schil van 1 sinaasappel
13 dl bloem, plus een beetje bij het uitrollen

Werkwijze

- Breng suiker, stroop en water in een pan aan de kook, zet het vuur uit.
- Snijd de boter in plakjes of blokjes en leg dit samen met het zout en alle kruiden (plus sinaasappelschil) in een kom.
- Giet het warme suikermengsel er overheen en laat staan totdat de boter is gesmolten. Roer af en toe. Laat afkoelen tot kamertemperatuur.
- Vermeng in een andere kom de bloem met de baking soda en werk dit met een houten lepel door het beslag (het deeg is in eerste instantie nog vrij dun, het stijft later op).
- Laat het deeg een tot twee etmalen rusten (verpakt in plastic of in de kom met iets er overheen).

Versier de koekjes

met mooie vormpjes of een

aansprekend woord.

Bakken

Neem steeds een klein stuk deeg, kneed dit even door zodat het iets soepeler wordt en rol dit met een deegroller uit tot een dunne lap (ongeveer 1–2 mm). Bestuif het aanrecht en de deegroller licht met bloem tegen het plakken. Stans figuurtjes uit met koekvormpjes en leg de koekjes op een met bakpapier bekleed bakblik. Verzamel de deegrestjes en voeg die bij de volgende portie deeg die je uitrolt. Het deeg blijft lang goed in de koelkast, dus je hoeft niet alles in een keer te gebruiken. Het deeg kan ook ingevroren worden.

Voor kinderen is het ook leuk om uit de losse hand zelf figuurtjes te maken. Het deeg werkt als een soort klei. 'Gekleide' koekjes zijn doorgaans wat dikker. Dit geeft niet, maar let er wel op dat elk koekje min of meer gelijkmatig van dikte is en dat alle koekjes op

1 bakplaat ongeveer even dik zijn (anders verbranden de dunne koekjes en worden de dikke niet gaar).

Verwarm de oven tot 200 graden. Bak de koekjes 5 tot 10 minuten, afhankelijk van de dikte. Ze moeten knapperig zijn als ze zijn afgekoeld, maar ze verbranden ook gemakkelijk, houd ze dus goed in de gaten. Laat de koekjes afkoelen op de bakplaat. Bewaar ze in een luchtdichte trommel.

Versieren

Peperkoekjes zijn leuk om te versieren. Dit kan vóór het bakken, door halve blanke amandelen stevig in het deeg te drukken. Als de koekjes net uit de oven komen, zijn ze nog zacht en kun je er met satéprikker een gaatje in maken, zodat er een lintje door kan en je het koekje als kerstversiering kunt ophangen. Na het bakken kun je de afgekoelde koekjes versieren met glazuur: meng 1 eiwit, 4 deciliter poedersuiker en 1 theelepel azijn. Doe dit in een spuitzakje en versier de koekjes met mooie vormpjes of een aansprekend woord.

*Het leuke is dat je
eindeloos kunt variëren
met de vulling.*

Tarte Tatin van kerstomaatjes met roodbaars

Een ongelukje kan soms iets prachtigs opleveren. Neem nu de Tarte Tatin. De zusters Tatin ontdekten het recept bij toeval toen een van hen de appeltaart liet vallen. Ze bakte de taart gewoon nog een keer in de oven, maar nu ondersteboven. Een iconische taart was geboren. En het leuke is dat je eindeloos kunt variëren met de vulling. Omdat die afgesloten wordt door het deeg behoudt het zijn heerlijke smaken. Het is een recept dat zich heel goed leent voor een mooi voorafje tijdens het Kerstdiner.

Benodigheden per persoon

100g roodbaarsfilet met huid
een handvol kerstomaatjes,
1 plakje bladerdeeg (diepvries)
olijfolie
verse oregano
peper en zout
een halve eetlepel zwarte olijven tapenade

Een rond ovenschaaltje 10 – 12 cm doorsnede

Laat een plak bladerdeeg ontdooien. Vet het schaalpje in met olijfolie. Bestrooi het met peper, zout en lekker veel verse oregano. Halveer de kerstomaatjes en leg ze met de bolle kant naar beneden in de bakvorm. Je mag ze best gezellig tegen elkaar aan proppen. Steek, bijvoorbeeld met een appelboor, in het midden een rondje uit het bladerdeeg. Leg de plak over de tomaatjes en druk de randen goed aan. Bak de taartjes 15 minuten in de oven op 220°. Snijd het vel van de roodbaars met een scherp mes in. Bestrooi met peper en zout en bak de filets in hete olijfolie ongeveer 3 minuten op de huid en vervolgens nog 2 minuten op de andere zijde.

Serveren

Snijd met een scherp mesje het dekseltje van het taartje los van de vorm. Leg een bord op het ovenschaaltje en draai het om en stort het tomatentaartjes op een bord. Leg daar de visfilet op en er bovenop een bolletje tapenade. 🍷

Oogziekenhuis helpt

De St John of Jeruzalem Eye Hospital Group is onderdeel van onze Engelse zusterorganisatie Order of St. John. In 1882 heeft de Engelse Johanniter Orde het ziekenhuis in Jeruzalem opgericht. Het ziekenhuis is gespecialiseerd in oogheelkundige zorg en heeft inmiddels ook klinieken in de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook.

De St John of Jeruzalem Eye Hospital Group is de belangrijkste aanbieder van oogheelkundige zorg aan Palestijnen. Het ziekenhuis in Jeruzalem heeft een grote polikliniek en 49 bedden en wordt bemand door zowel medewerkers als vrijwilligers. Er is specialisatie op gebied van netvlies, hoornvlies en kindergeneeskunde en het ziekenhuis heeft ook een onderzoekseenheid. In het ziekenhuis is een aanzienlijk aantal vrijwillige artsen van over de hele wereld actief, die naast hulp in de zorg ook bijdragen aan het onderwijzen en opleiden van nieuwe artsen.

Groot bereik

Het ziekenhuis heeft meerdere klinieken. Zo wordt er sinds 1992 oogheelkundige zorg geboden aan de inwoners van Gaza. In 2005 is een ziekenhuis opgezet in Hebron, dat biedt staar- en ooglasers-chirurgie aan voor de behandeling van diabetische retinopathie (aantasting van het netvlies). Dit ziekenhuis bedient de mensen die in en rond Hebron wonen, waaronder de semi-nomadische bedoeïenen van de Negev-woestijn. In 2007 is een kliniek opgericht in Anabta, die goed bereikbaar

is vanuit de belangrijkste gebieden van Nablus, Tulkarem en Jenin. Ook bestaat er sinds 1980 een mobiel oogzorgprogramma. Hierin zijn twee teams actief die elke week over de Westelijke Jordaanoever reizen.

Zorg rond het oog

Dr Bashar Jaber is gespecialiseerd in oculoplastiek. Dit betreft de structuren rond het oog, met name de oogkas, oogleden of traanwegen. Hij is de enige volledig opgeleide specialist op dit gebied in de Westelijke Jordaanoever en Gaza. Wat dr. Jaber het leukst vindt aan zijn werk, is dat de resultaten direct zichtbaar zijn, voor zowel patiënt als arts. Veel van zijn operaties zijn cosmetisch, maar sommige zijn levensreddend, bijvoorbeeld als ze te maken hebben met het diagnosticeren en behandelen van kanker. Hij herinnert zich een specifiek geval dat veel indruk op hem maakte tijdens de *lockdown*. Het betrof een zevenjarige jongen die naar het ziekenhuis werd verwezen omdat zijn linkeroog uitstak. Na het bekijken van foto's en CT-scans vermoedde dr. Jaber een kwaadaardige tumor. Het duurde een week voordat hij de kleine patiënt kon zien, omdat zijn familie moeite had om vanuit Hebron naar het ziekenhuis te komen. Gelukkig kon de jongen worden geopereerd, gevolgd door twee chemokuren, en is zijn toestand drastisch verbeterd.

Verpleging

De interesse en toewijding van Marlene Katanasho begon in haar jeugd, toen ze vaak haar blinde buurvrouw hielp. Ze is nu de hoofdverpleegkundige in de Muristan-kliniek in de oude stad van Jeruzalem. Marlene is verantwoordelijk voor de opname

en ontvangst van patiënten die geopereerd moeten worden. Vervolgens overlegt ze met de toelatingsarts, chirurg en anesthesist over eventuele problemen die aan het licht komen bij gezondheidscontroles van deze patiënten. Ze vindt het leuk om het eerste aanspreekpunt voor patiënten te zijn bij werk dat veel teamwork vereist. Marlene geeft veel om het Eye Hospital en beschouwt het als haar tweede thuis. De afgelopen periode was ze erg blij met de steun die het ziekenhuis kreeg en met de hulp die de medewerkers elkaar boden. Ze herinnert zich één patiënt in het bijzonder, een vrouw uit Jordanië, die dringend een behandeling nodig had voor diabetische retinopathie. Vanwege de lockdown kon ze niet naar huis om in haar eigen land naar een ziekenhuis te gaan. Aangezien de patiënt een andere nationaliteit had, werden de kosten niet gedekt door een ziektekostenverzekering, maar gelukkig wilde het Eye Hospital haar toch behandelen. Haar te zien herstellen, was een van de recente hoogtepunten voor Marlene.

Coördinatie

Sylvia Kirry houdt zich bezig met coördinatie en administratie bij de opname van patiënten. Sylvia

biedt ondersteuning aan de Gaza-, Anabta- en Hebronafdelingen van het Oogziekenhuis. Dit vergt veel efficiëntie en nauwkeurigheid. Hoewel ze zich zorgen maakt over een nieuwe besmettingsgolf, heeft ze er het volste vertrouwen in dat het ziekenhuis deze moeilijke situatie goed zal doorstaan. Ze vertrouwt op de veerkracht die de instelling de afgelopen decennia heeft opgebouwd. Net als andere personeelsleden moest Sylvia twee maanden onbetaald verlof opnemen, maar als inwoner van Jeruzalem wordt haar gederfde inkomen voor vijftig procent gedekt door de Israëlische nationale verzekering. Ondanks deze steun zorgde het verlof toch voor een moeilijke situatie omdat Sylvia de belangrijkste kostwinner in het huishouden is. Een van de meest gedenkwaardige gebeurtenissen van de afgelopen tijd was dat ze ervoor heeft kunnen zorgen dat een traumapatiënt op de Westelijke Jordaanoever kon worden opgenomen. Ze liet hem en zijn metgezel door een ambulance uit de controlepost in Ziyam ophalen. Ze zegt: 'Momenten als deze maken het werken voor het St John Eye Hospital zo lonend.' 📌

DAVID VAN LENNEP

Dr Jaber

Marlene Katanasho

		1				2			3				4				5	
6										7								
8																		
										9					10			
		11						12							13			
													14					
								15										
		16																
17							18				19			20				
21																		
						22							23					

➤ Nieuwe puzzelmakers

In het vorige *Contactblad* deden we een oproep. We zochten iemand die het stokje voor het maken van de puzzel wilde overnemen van Fleur de Beaufort, die het tot dan toe had gedaan. We ontvingen een berichtje van de heer H. Ligtenberg uit Veenendaal. Zij vrouw is Johanniter vrijwilliger, vandaar dat het *Contactblad* met de oproep hem onder ogen kwam. Omdat hij in het verleden vaker puzzels heeft gemaakt, bood hij zijn diensten aan. Daar maken wij dankbaar gebruik van. Op pagina's 12 en 22 vindt u maar liefst twee puzzels van zijn hand.

En daarmee zijn we er nog niet. Redactielid Sacha Jansen heeft ook nog een cryptogram voor u gemaakt. We zetten u dus lekker aan het puzzelen in deze kerstperiode. 📧

Horizontaal

1. Hij eet zijn fruit achter het bushokje; **7.** Zin in snoep; **8.** Een uitstekend strookje voor haar; **11.** In de winter draait het voor de ogen; **12.** Een bevel tot meedoen; **13.** Handvatten aan het lichaam; **14.** Zuiver water; **15.** Een mop van vroeger; **16.** Wordt gelegd in de gevangenis?; **18.** Meubels in de disco; **21.** Het eerste hemellichaam; **22.** Het is een beestenboel in Rotterdam; **23.** Een Europeaan achter je echtgenoot

Verticaal

1. Zij is opmerkzaam; **2.** Gedeelte van het gebit; **3.** Met dit water kun je in de tuin werken; **4.** Keurige arbeid; **5.** Iemand prima loven; **6.** Een heilige groeiwijze is moeilijk te zien; **9.** Zij kijkt naar een bloem; **10.** Een schip uit Engeland, zo te horen; **17.** Hij speelt dit instrument; **19.** Weer een spoel als lap; **20.** Niet heel slim in Utrecht

Een uitgestoken hand...

Beheerst door angst en onvermogen

vlucht ze weg, maar toch

een teken van contact

ze durft het haast niet te geloven.

De hand blijft uitgestoken.

Wat moet ze nu beginnen?

Ze aarzelt, wijkt, verdwijnt,

komt toch terug

en stapt een veilige warmte binnen.

Het is een kostbaar, teer cadeau,

die warmte van het sámen-leven.

En zelfs in angst, verdriet en zorg

blijf je mens,

om hoe dan ook

die warmte door te geven.

Vrij naar de bundel Schildpad BV
gedichten van Henriette Vonk

Stuur uw antwoord **voor 1 maart 2021** naar: redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag of naar: kersting@johanniter.nl.
Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. 📧

➤ Stichting Veluwe Wens Ambulance

‘Wij hadden al veel eerder het plan om te trouwen, maar door omstandigheden kwam er telkens wat tussen. Toen de huwelijksdatum was vastgesteld, was daar corona... Maar deze keer wilden we doorzetten en met inachtneming van alle voorschriften maakten we plannen voor onze grote dag. Totdat... mijn aanstaande man getroffen werd door een herseninfarct. Opname in het ziekenhuis volgde, hij werkte hard aan zijn revalidatie, met als voornaamste doel: de trouwdag moet doorgaan. Alles is inmiddels tot in de puntjes geregeld, niets is aan het toeval overgelaten, maar... nu blijkt dat hij alleen liggend vervoerd kan worden... Ik weet niet hoe ik dat voor elkaar kan krijgen...’

Via via kwam mevrouw in contact met de Veluwe Wens Ambulance die zich ‘tot doel stelt de laatste wens van een ernstig zieke in vervulling te laten gaan’. De stichting biedt ‘comfortabel en professioneel vervoer aan mensen in een (pre)terminaal stadium met indicatie ambulancevervoer’ en is aangesloten bij de landelijk Samenwerkende Wens Ambulances. De organisatie werkt vanuit twee standplaatsen: Elburg en Dodewaard. Ze wordt niet gesubsidieerd, is volledig afhankelijk van donateurs en giften en werkt alleen met vrijwilligers.

Veel betrokken vrijwilligers

De drie wensambulances van de stichting zijn volledig toegerust, ze bieden alleen geen noodhulp. De bemanning bestaat uit een chauffeur en een verzorgende IG (Individuele Gezondheidszorg) of een verpleegkundige die BIG geregistreerd is (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg). In totaal zijn er ongeveer honderdvijftig zeer bevoegde vrijwilligers bij de stichting betrokken. Naast chauffeurs, verzorgenden en verplegenden, vervullen er ook een aantal de rol van wenscoördinator. Alle vrijwilligers worden bij indiensttreding opgeleid en continue bijgeschoold. De stichting bestaat sinds 2014, er worden per jaar zo’n tweehonderd kosteloze wensritten uitgevoerd. Dat aantal neemt de laatste jaren flink toe. Dat komt door de vele

contacten die in de loop der tijd zijn opgebouwd. De meeste instanties waarop een beroep wordt gedaan, werken goed mee.

Een hoop geregeld

Karin Glashuis, een van de zeven wenscoördinatoren, vertelt hoe een rit tot stand komt. ‘Wanneer een wensvraag binnenkomt, is het de taak van de wenscoördinator om te kijken of die uitvoerbaar is. Is dat het geval, dan wordt alles rond de rit geregeld. Dat klinkt eenvoudiger dan het is, veel vragen moeten eerst worden beantwoord: begin- en eindpunt, doel van de rit, wel of geen medische handelingen (infuus, sondevoeding, gespoten medicatie), parkeervergunning nodig, past de wensambulance in de parkeergarage, parkeren op de stoep toegestaan, lift of trap, past de brancard in de lift, foto’s van de trap, toegangskaarten, locatie toegankelijk voor brancard, enzovoort, enzovoort. Helaas lukt het niet altijd om vooraf aan alles te denken of alles te regelen. Daarom blijft de wenscoördinator tijdens de rit bereikbaar.’

Foto’s als herinnering

De vrijwilligers op de ambulance worden ingedeeld in dienstlijsten die lopen van maandag tot en met zondagavond. Wanneer de datum vastligt, gaat er een e-mail met beperkte informatie (vanwege de

Bijzonder is dat er op zo’n dag ook nog kan worden gelachen, hoe ziek iemand ook is.

privacywetgeving) over datum, tijd, van waar naar waar, naar de vrijwilligers die daarop kunnen laten weten of ze beschikbaar zijn. Meestal gaat een van de twee huisfotografen mee. De wensvrager krijgt na afloop de foto’s op CD en de wenscoördinator vraagt of alles naar wens is verlopen. Dat wordt vooral door de familie zeer gewaardeerd. Heel jammer is dat veel mensen te lang wachten om hun vaak bescheiden wens kenbaar te maken. In twintig tot dertig procent van de aanvragen overlijdt de wensvrager voor de wens gerealiseerd kan worden.

‘Normaal’ wordt bijzonder

Anke van der Heide is al zes jaar vrijwilliger bij de Veluwe Wens Ambulance. Ze is moeder van een gezin met jonge kinderen en werkt als verpleegkundige in een ziekenhuis. ‘Ritten van een dag zijn in mijn drukke leven moeilijk in te plannen, daarom doe ik vaak de ‘spoedritten’ in de buurt. ‘Spoed’, omdat de wensvrager vaak in het laatste stadium verkeert en nog graag even naar huis wil, of de begrafenis van een familielid wil bijwonen,

het graf van een hond bezoeken of ergens een visje eten. Normale dingen die voor hen bijzonder geworden zijn. Bijzonder is dat er op zo’n dag ook nog kan worden gelachen, hoe ziek iemand ook is. We hebben het gelukkig nog niet meegemaakt dat iemand in de wensambulance overleed. Bij mijn laatste rit twijfelden we wel of we dit moesten doen. Een bewoner uit het hospice wilde nog graag een keer naar huis, maar zijn toestand verslechterde snel. Door de rit te vervroegen is het toch gelukt.’

Regen op je gezicht

Anke: ‘Veel ritten gaan naar afscheid en begravenissen. Dat zijn emotioneel moeilijke ritten, maar als verpleegkundige leer je daarmee omgaan. Er zijn uitvaarten die je bijblijven. Een demente man stond na zestig jaar huwelijk bij de kist van zijn overleden vrouw, hij zag haar en zei ‘dat is mama, mag ik haar een kusje geven?’

Herman, chauffeur

Karin, wenscoördinator

Anke, verpleegkundige

Iedere rit is uniek, vooraf weet je niet wat je die dag tegenkomt. Zo kwamen we in een zware regenbui terug van een uitvaart. Toen we de wensvrager vroegen of we nog iets voor hem konden doen, zei hij 'ik wil nog graag de regen op mijn gezicht voelen'. Nat en blij brachten we hem terug...'

Opa was erbij

Herman van Aperlo, gepensioneerd, is chauffeur op de wensambulance en bijna vanaf de start erbij betrokken. Zoals hij zelf zegt: 'Van het clubje aan de keukentafel tot de huidige professioneel werkende stichting. Dit is fantastisch werk om te doen, het zijn heel intensieve, mooie dagen, maar wel met een schaduw. Dit werk geeft me energie en stemt me tot nadenken over mijn persoonlijk leven. Het geeft veel voldoening om mensen in de laatste fase nog iets te brengen wat ze niet meer voor mogelijk hielden. Er zijn zoveel mooie ritten die me zijn bij gebleven. Zo herinner ik me een opa die bij het afzwemmen van zijn kleinkind zelf het diploma mocht uitreiken. Het kindje zei: 'Opa wat fijn dat u erbij bent'. Dan schiet ik vol, wat fijn dat ik dat kind die herinnering mag meegeven.'

Op de middenstip

Herman: 'Ook herinner me ik een vrouw, die ernstig ziek in het ziekenhuis lag, toen thuis opeens haar man overleed... We hebben haar naar het uitvaartcentrum kunnen brengen om afscheid van hem te nemen. Ik kan ook heel schrijnende verhalen vertellen over terminaal zieke kinderen, zoals die jonge knul, Ajax fan. Een wedstrijd bezoeken, daarvoor had hij geen tijd meer, een training bijwonen

lukte nog wel. Daar zou hij een shirt met handtekeningen van de spelers krijgen en een bal. Zo slecht als hij eraan toe was, hij verheugde zich er mateloos op, maar hij haalde het uiteindelijk niet. Met de rouwauto is hij naar het Ajax stadion gebracht, daar op de middenstip stond zijn kist ...'

Vreugde brengen

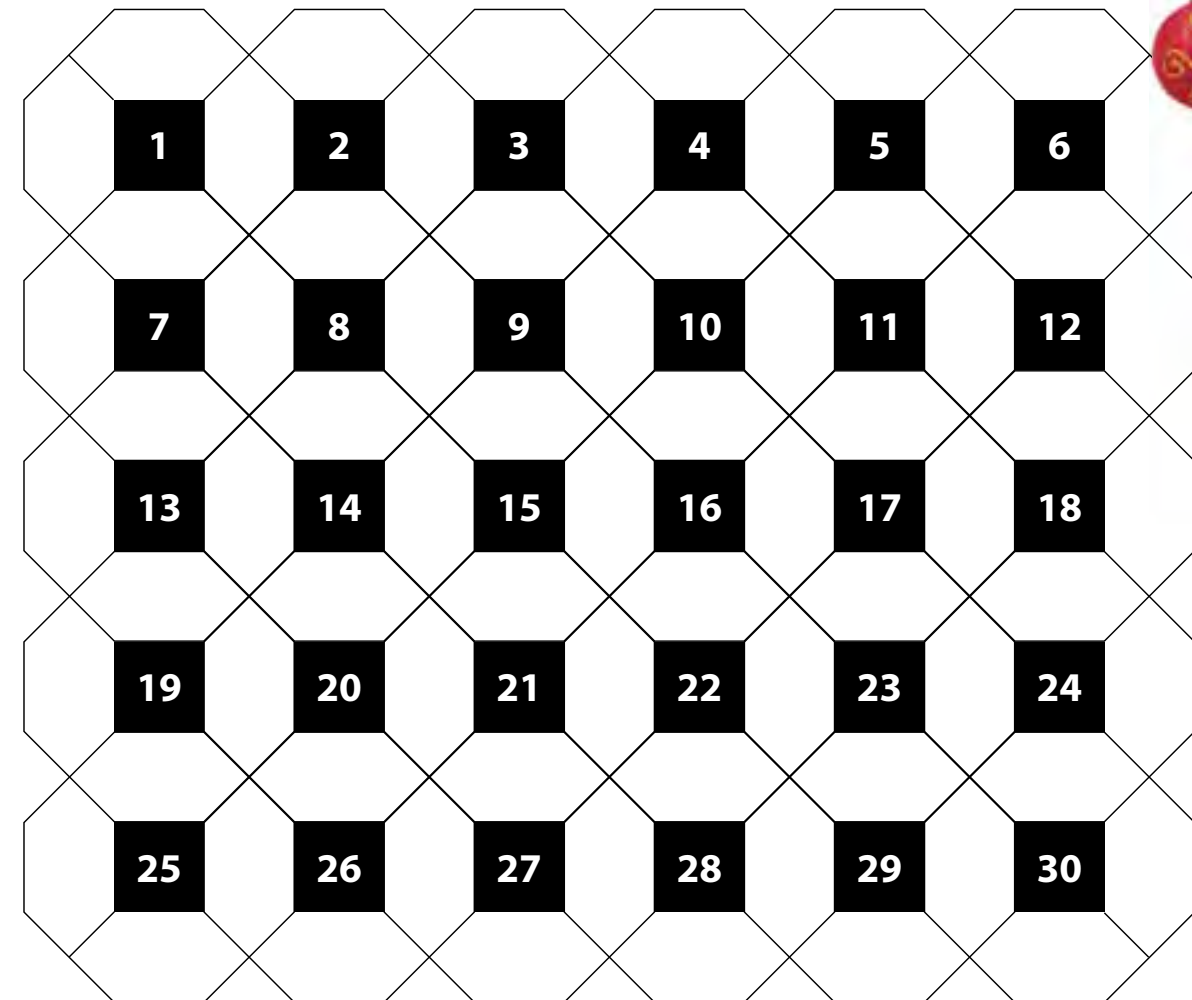
De verhalen over bijzondere ritten volgen elkaar in rap tempo op. Uit alles blijkt dat deze vrijwilligers vooral dankbaar zijn dat ze dit werk mogen doen, dat ze op het eind van een leven toch nog een beetje vreugde kunnen brengen. Dat deze vrijwilligers bij de wensvragers altijd blij onthaald worden, mag duidelijk zijn. Ook dat ze op zo'n dag heel flexibel zijn in hun tijd om na de afgesproken rit dierbaar plekje extra te bezoeken. En dat het soms nodig is om met elkaar na afloop even na te praten, lijdt geen twijfel en geeft ook aan hoe hecht het team is.

Mooie dag

En het bruidspaar...? 'De bruidegom behoorde weliswaar niet tot de doelgroep', vertelt Karin, 'maar in dit bijzondere geval maakte de Veluwe Wens Ambulance daarop graag een uitzondering. Met een feestelijk versierde wensambulance brachten we hem naar de locatie waar de ceremonie en het feest plaatsvonden. Dankbaar en tevreden keek het bruidspaar terug op een mooie trouwdag. En de vrijwilligers? Zij waren net zo dankbaar en tevreden dat ze dit mogelijk konden maken.'

JOKE BOS

HONINGRAAT

In de figuur moet rondom elk getal een woord van vier letters worden ingevuld, volgens de wijzers van de klok. In de meeste gevallen bovenaan te beginnen, behalve bij de omschrijvingen die van een sterretje (*) zijn voorzien. Dat mag u dan zelf uitzoeken.

Na invulling is ergens diagonaal een woord te lezen dat de oplossing van de puzzel vormt.

1. deel van een schoen (*); 2. insecteneter; 3. deel van het hoofd; 4. meisjesnaam; 5. hard geluid; 6. Europeaan; 7. sporenplant; 8. verlangen (*); 9. edelgas; 10. miljoen (*); 11. onbegroeid (*); 12. rivier in Siberië (*); 13. voertuig; 14. motto (*); 15. stad in Rusland; 16. insect; 17. stad in België (*); 18. Bijbels figuur; 19. hondenras; 20. vulkaan; 21. vleesgerecht (*); 22. wijnsoort (*); 23. handvat (*); 24. Bijbelse reus; 25. vrucht; 26. vrouwelijk dier (*); 27. Griekse letter; 28. steeg (*); 29. wedstrijd; 30. zangstuk.

Stuur uw antwoord voor 1 maart 2021 naar: redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag of naar: kersting@johanniter.nl.

Vergeet niet uw naam en adres te vermelden.

Er is zoveel te doen en te zien in Nederland. In deze rubriek geven wij u tips en ideeën voor uitstapjes die ook leuk zijn om samen met een oudere of (klein)kinderen te maken

➤ Nijmegen

Nijmegen is de oudste stad van Nederland. Maar ook een stad die bruist. 'Old city, young vibe' zeggen ze daarom over zichzelf.

Al rond het begin van onze jaartelling werd Nijmegen, dankzij de gunstige ligging aan de Waal, een belangrijke uitvalsbasis voor het Romeinse leger. Nijmegen lag aan de noordelijke grens van het Romeinse rijk, de Limes die via Utrecht en Leiden doorliep tot aan Katwijk. Rond het jaar 100 was er een volledige stad door de Romeinen neergezet met de naam *Ulpia Noviomagus Batavorum*. Nadat de Romeinen waren vertrokken, liet Karel de Grote er in 770 op het Valkhof een paleis bouwen. Volgens de overlevering kwam hij graag naar Nijmegen. Het werd een bloeiende keizerstad. Keizer Barbarossa verbouwde het paleis op het Valkhof in 1155 tot een grote burcht en al in 1230 kreeg Nijmegen stadsrechten. Het werd een Hanzestad die tot de belangrijkste stad in het rijke Gelre opbloeide.

Oud en nieuw

Helaas is Nijmegen tijdens de Tweede Wereldoorlog niet ongeschonden gebleven. Op 22 februari 1944 werd een groot deel van de binnenstad verwoest door een geallieerd bombardement. Wanneer je op de Grote Markt staat zie je, wanneer je met je rug naar De Waag staat, hierdoor een duidelijk verschil in gebouwen.

Opvallend gebouw

De Waag is een mooi vertrekpunt voor een ontdekkingsstocht door Nijmegen. Al in de middeleeuwen stond op de Grote Markt in Nijmegen een waag. Het

huidige Waaggebouw werd in 1612 gebouwd in de Hollandse renaissancestijl. Het Waaggebouw is erg opvallend door alle rijke versieringen aan de buitenzijde. De sierlijke natuursteenelementen, dakkapelletjes, glas-in-loodramen en nog oorspronkelijke zwartrode luiken, geven het gebouw een levendige aanblik. Tegenwoordig is er een gezellig restaurant in gevestigd. We dronken er een lekker kopje koffie op het terras aan het Waagplein.

Mariken

Voor de Waag midden op de Grote Markt staat Mariken van Nimwegen haar zonden te overdenken. Het steegje even verderop tussen de cafés heet Vijf-ringengas. Dit verwijst naar de ringen die Mariken als boete om haar hals en armen moest dragen. Pas bij de vergeving van haar zonden vielen ze af. De vijf ringen zijn terug te vinden om het paaltje dat de steeg afsluit.

Uitzicht

Aan de rand van het Waagplein ligt nog een blikvanger: de middeleeuwse Stevenskerk. Alleen de buitenkant is al indrukwekkend, maar stap zeker ook even door de zware kerkdeuren naar binnen. Daar zie je de veertien prachtige kroonluchters uit 1640. We beklommen de 220 treden van de toren en genoten van het uitzicht over de stad en de kronkelende Waal.

Middeleeuwse sfeer

Via de Eiermarkt liepen we naar het Valkhof. Het museum met een enorme verzameling Romeinse kunst- en gebruiksvoorwerpen sloegen we over. Het was een mooie herfstdag, dus we wilden van de middeleeuwse sfeer in het park genieten. Hier was ooit de residentie van Karel de Grote. Eerst bezochten we de ruïne van de burcht van keizer Barbarossa. Of hij werkelijk een rode baard had weet ik niet, maar het is in elk geval indrukwekkend om zo dicht op de middeleeuwen te komen. Dat gevoel werd nog sterker toen we de Sint-Nicolaaskapel op het Valkhof bezochten. Deze kapel is al in 996 door Otto III gebouwd en is daarmee een van de oudste, nog bestaande stenen gebouwen van Nederland. Otto III zou deze kapel hebben gebouwd voor zijn moeder, keizerin Theophanu. Deze keizerin figureert in de afbeelding die op de blinde muur van het Holland Casino bij de Veerpoorttrappen muren wordt aangebracht. In de komende drie jaar zullen in Nijmegen vijftien 'Waalpaintings' verschijnen: *street art* die de geschiedenis van de stad zichtbaar maakt. Van de Byzantijnse Theophanu tot krakersrellen, van Bataafse opstand tot Lodewijk Napoleon.

Winkelen op niveau

Na zoveel oudheid waren we toe aan wat moderners. Een van de beste plekken om de 'young vibe' van Nijmegen te voelen is de Marikenstraat. Bij het ontwerp van de straat is het hoogteverschil tussen Burchtstraat en het Mariënborg benut om zo de winkelstraat twee niveaus te geven. De twee verdiepingen zijn door bruggetjes aan elkaar verbonden en bieden een zeer divers winkelaanbod. De moderne architectuur in combinatie met het aanbod

en de ligging in de binnenstad van Nijmegen, maken de Marikenstraat tot een bijzondere winkelstraat. 'Shop till you drop', zong mijn lief.

Nog veel meer

We zijn niet toegekomen aan de Waalkade, noch aan het museum muZIEum waar bezoekers samen met een blinde of slechtziende gids ervaren hoe het is om op vakantie te gaan als je niet kunt zien of hoe je de dagelijkse dingen doet. Ook de Latijnse school en de Laeckenhal moesten we overslaan. De dag vloog om. Daarom sloten we ons bezoek af met een afzakker in het oudste café van Nijmegen: De Blauwer Hand aan de Achter de hoofdwatch 3. De naam heeft te maken met de Laeckenhal. Vooral het indigo-blauwe pigment was voor de lakenververs moeilijk van de handen te krijgen. Met blauwe handen kwamen ze daarom na het werk het café binnen. Wij hadden blauwe voeten van al het wandelen. En dan hadden we nog niet eens de Vierdaagse gelopen. 📍

KAREL GREVEN

Het kerstfeest van Heleen en Lucas

In 2018 verscheen de bundel 'Kom vanavond met verhalen'. Samenstellers Robert Alberdingk Thijm en Joost Röselaers vroegen aan vijftien schrijvers om

een eigentijds kerstverhaal te schrijven. Een daarvan is Jan Terlouw, en zijn verhaal staat hieronder vermeld. De bundel is helaas niet meer te verkrijgen.

1.

Er was eens een school, en een klas met leerlingen en een lerares geschiedenis. Op een dag, begin december, gaf de lerares de leerlingen de opdracht om een opstel te schrijven over het kerstfeest dat aanstaande was. Dat deden ze. Veel van de opstellen gingen over wat in Lucas 2 is te lezen, over Maria en Jozef die de tocht naar Bethlehem ondernemen, over de geboorte van Jezus, over zingende herders en over wijzen uit het Oosten die cadeautjes komen brengen, met een opvallende ster als tomtom om de weg naar het pasgeboren kind te vinden. Alleen Thomas schreef iets anders. Hij schreef dat door alle volkeren, in alle culturen, al eeuwen en eeuwen, lang voor het begin van onze westerse jaartelling, in het midden van de winter feesten worden gevierd. Dat de oude Egyptenaren geloofden dat de zonnegod Osiris in die donkere dagen was geboren. Dat ook zijn zoon Horus het levenslicht voor het eerst zag in die periode van de lange nachten. Hij schreef dat het bij die midwinterfeesten gaat om de terugkeer van het licht, om de wedergeboorte van de als een god beschouwde zon. De Grieken noemden hem Helios. De Kelten Belenos, de Chinezen Xihu, in India geloofden ze in een zonnegodin, die Surya heette, de Perzen hadden Mithras. De Romeinen geloofden dat de onoverwinnelijke zon, die ze de *sol invictus* noemden, terugkeerde.

'Heel mooi,' zei de lerares geschiedenis. 'Heel interessant. Maar ik mis wel iets. Als ik het goed heb, hou jij volgende week een

spreekbeurt, is het niet?'

'Klopt,' zei Thomas.

'Zou je die spreekbeurt over het kerstfeest willen houden?'

'Jawel hoor,' zei Thomas. En hij hield zijn spreekbeurt over het kerstfeest.

'Al lang voor het begin van de jaartelling vierden de Germanen en de Scandinaviërs rond 25 december hun midwinterfeesten,' vertelde hij. 'In grote vreugdevuren brachten ze brandoffers aan hun goden en godinnen, en aan geesten en doden. Ze zwaaiden met groenblijvende takken, symbolen van vruchtbaarheid, verjagers van heksen. Het gebruiken van een boom bij zo'n feest gebeurt dan ook al heel wat langer dan 2000 jaar. Een altijd groene boom, symbool van nieuw leven, van groei en bloei. Zelfs de tiran Nimrod uit de tijd van Abraham, wordt afgebeeld met een groenblijvende tak in zijn hand. In Egypte stelde de palmboom de zonnegod Osiris voor. In streng christelijke milieus is het plaatsen van een kerstboom dan ook lange tijd gezien als een heidens symbool, waar ze dus niets van moesten hebben.'

'Weer heel mooi,' zei de lerares, 'maar nog steeds mis ik iets.'
'O ja,' zei Thomas. 'Ook de christenen vieren de geboorte van hun god. Kerstmis is de belangrijkste christelijke feestdag. Niet de dood van Jezus, ook niet zijn wederopstanding, nee, zijn geboorte. De vernieuwing. De belofte. Een nieuw begin.'
De lerares schudde haar hoofd. Ze zei: 'Wat ik mis, is vrede op aarde. Is dat niet waar we tijdens het kerstfeest vooral aan denken?'

'Maar daar gaat mijn spreekbeurt toch juist over, en daar ging mijn opstel ook over,' zei Thomas. 'Ik denk dat je alleen vrede op aarde kunt bereiken als je je interesseert voor wat andere mensen denken. Als je niet star vasthoudt aan je eigen overtuiging. Ik wilde laten zien dat er heel veel opvattingen zijn en dat je vrede op aarde bereikt door daar open voor te staan.'
'Je hebt helemaal gelijk,' zei de lerares en ze gaf Thomas hoge cijfers, zowel voor zijn opstel, als voor zijn spreekbeurt.

Ik denk dat iedereen, met welke levensovertuiging ook, het kerstfeest associeert met iets moois, met vrede, met verdraagzaamheid, met het goede in de mens. Al ben je nog zo cynisch, al heb je geen enkel vertrouwen dat het ooit nog goed komt met de hedonistische, verwoestende, in veel opzichten kannibalistische mens, als de dagen op z'n kortst zijn, de nachten op z'n langst, juist dan rekenen we erop dat er weer licht komt. Iedereen associeert het kerstfeest met iets positiefs, iets hoopgevends.

De sfeer van het kerstfeest, lichtpunt van het jaar, zo welkom in de donkerste van de dagen, raakt ook bij onverschilligen een snaar, weet iets van onze hebzucht te verjagen.

Boosaardigheid, we zijn eraan gewend, het werktuig van de destructieve machten. Terreur, die week na week zijn boodschap zendt, zo onverzoenlijk met de kerstgedachte.

De menselijke aard, een loden last, voert dwingend, lijkt het, op verkeerde wegen. Met voetangels en klemmen, en wind tegen,

waarbij een vredesboodschap niet goed past. En toch de kerstgedachte meegekregen. Hoe hou je dat geschenk een heel jaar vast?

2.

Er is waarschijnlijk geen blijdschap zo diep, zo intens, zo belangeloos, als die van ouders na de geboorte van een gezond kind. Een pasgeborene heeft alles wat het leven mooi maakt. Creatie, schepping als uit het niets. De deur is niet opengegaan, noch dicht gedaan, en toch zijn ze nu met z'n drieën. Er is een kind, dat niets heeft gepresteerd, dat nog geen enkele verdienste heeft, en toch hebben beide ouders alles voor hem over.

Thomas was volwassen geworden, hij had een levensgezellin, Elsa, en ze baarde een kind. De jonge vader had altijd beweerd dat alle baby's op elkaar lijken, maar toen hij zijn eigen kind zag riep hij meteen dat hij

nog nooit zoiets moois had gezien. Voor nuance is geen plaats meer. Wat Elsa ter wereld heeft gebracht is uniek. Het is het beste, het prachtigste wat er op de wereld is. En zij denkt er precies zo over.

Is het voor het welzijn van dit nieuwe wezentje nodig dat Thomas en Elsa verhuizen, hun woning verkopen om medische kosten te dekken, ze doen het. Hun kind heeft volkomen onbaatzuchtige liefde meegebracht, de mooiste liefde die er is. Ook verantwoordelijkheid heeft het kind aan zijn ouders geschonken. En eist het van zijn ouders.

Thomas en Ela moeten hun kind beschermen, nee, ze mogen het beschermen. Ja, het is een last, maar vooral een geschenk. Want verantwoordelijkheid geeft het leven zin, betekenis. Wie verantwoordelijkheid draagt, hoort erbij. Wie verantwoordelijk voor iets is, stelt zichzelf essentiële vragen, zingevende vragen. Doe ik dit goed, kan het beter, hoe ga ik er mee om.

Een pasgeboren kind is een belofte, een onbeperkte bron van mogelijkheden. Is een zuigeling belast met erfzonde? Draagt het de verkeerde eigenschappen van de ouders mee in zijn genen? Misschien wel, maar misschien ook niet. Nu is het kind nog zonder schuld, een onbeschreven blad.

Een zuigeling is zo ongelooflijk rein. Als Thomas naar zijn pasgeboren baby kijkt, kan hij niet geloven dat er boosaardigheid is in de wereld.

Het is geen wonder dat in zoveel culturen het midwinterfeest, het kerstfeest, wordt geassocieerd met geboorte.

Met de grootste vreugde die er is, met een nieuwe verantwoordelijkheid, met afwezigheid van het kwade.

Met het goddelijke.

Wat kan aan het bestaan een groter vreugde geven dan de geboorte van een nieuw, een schuldloos leven.

Wat is van diepere, essentiële waarde, wat heeft een sterkere band met vrede op aarde.

Een open toekomst wenkt, een onbeschreven blad.

Een nieuwe weg te gaan, een nooit betreden pad.

Beschermen van nieuw leven, van nieuwe mogelijkheden.

In het voetspoor van een nieuwe onschuld treden.

Een nieuwe kans voor vrede, voor afzien van geweld.

Is dat niet wat de pasgeborene ons vertelt? Onuitgesproken vraagt het ons om zorg en om ontferming, dat eist een weerloos kind, een bede om bescherming.

Om die te mogen bieden, is dat misschien de wonderschone taak die kerstmis ons laat zien? ❖

JAN TERLOUW

Online kerstviering Johanniter Nederland

Deze kerstdagen zullen beslist anders zijn dan andere jaren. Er zullen nog beperkingen zijn met betrekking tot bijvoorbeeld bezoek en kerkbezoek. Omdat iedereen juist nu bemoediging kan gebruiken, zeker in het licht van Kerstmis, verzorgt Johanniter Nederland een speciale Johanniter kerstviering. Deze kunt u tijdens de kerstdagen thuis bekijken op een voor u geschikt moment. De viering wordt geleid door Ds. Joost Röselaers. Kijkt u tijdens de kerstdagen op de website van de stichting voor de link naar de Kerstviering: www.johanniter.nl ❖

Arjen van Lith (1971) is journalist, schrijver en kunstenaar. Sinds acht jaar woont hij in de Verenigde Staten. Wij vonden hem bereid een artikel voor het *Contactblad* te schrijven.

➤ Toch samen

Wij waren er al een beetje aan gewend, aan de onoverbrugbare afstand tussen ons en onze dierbaren. Mijn echtgenoot M., wiens hersenpan veel te groot bleek voor Nederland, kreeg in 2012 een baan in de Verenigde Staten. Eerst aan de universiteit in Austin, Texas; nu is hij professor in Pittsburgh, Pennsylvania. Aan de oostkust dus, maar dat is nog altijd veel te ver voor het merendeel van onze familie en vrienden in Nederland.

Naast een handvol vrienden is alleen het zusje van M. met haar man een keer op bezoek gekomen, maar dat was voordat ze kinderen kregen, dus voorlopig zit dat er niet meer in. Voor de rest is de reis te duur en te lang. Zelf heb ik weinig familie meer over, maar ik vind het jammer voor mijn M. Ik wil dat zijn ouders met eigen ogen zien hoe goed hij het hier doet, hoe fijn we het hier samen hebben, ondanks dat we alles achter hebben gelaten.

Nu de hele wereld noodgedwongen thuis zit vanwege de coronacrisis, lijkt het alsof iedereen een oceaan van elkaar verwijderd is. Ineens zijn we allemaal een emigré op een eiland. We zien niemand meer, tenminste, niet zonder risico, en onze alledaagse wereld is gekrompen tot een hachelijk gangetje naar de supermarkt, even snel een blokje om en – met een beetje geluk en goed weer – een kop koffie op gepaste afstand in de tuin van vrienden, mits daarmee geen aangescherpte omgangsregels worden overtreden.

Toch is het mogelijk om de feestdagen veilig én gezellig met familie en vrienden door te brengen door bijvoorbeeld op afstand met elkaar te gaan eten. Wij doen dit al wat langer dan nu voor iedereen noodzakelijk is, en met een tijdsverschil: een diner in Nederland is voor ons in Amerika een uitgebreide lunch. Natuurlijk kan het niet tippen aan *the real thing*, maar een virtueel gedeelde feestmaaltijd is nog altijd honderd keer beter dan een eenzame kerst met een bord op schoot bij de zoveelste herhaling van *Home Alone* op televisie.

Virtueel dineren is niet moeilijk, het vergt alleen wat voorbereiding. Het enige wat je ervoor nodig hebt, is een computer, een smartphone of een tablet. Nu de hele wereld vanuit huis werkt, zijn er allerlei computerprogrammaatjes voor online vergaderen op de markt gekomen. Daar kun je net zo makkelijk mee dineren. Een van de bekendste is Zoom, maar Microsoft en Google hebben hun eigen varianten die net zo gebruiksvriendelijk zijn.

Stel, uw schoondochter wil een Zoom-dinertje plannen. In Zoom maakt zij dan een ‘vergadering’ aan met een datum en tijd, en stuurt vervolgens aan alle genodigden een email met een linkje. Wanneer u Zoom heeft geïnstalleerd en rond het afgesproken tijdstip op dat linkje klikt, maakt uw computer of tablet contact met die van de andere disgenoten. De camera en microfoon springen dan automatisch aan, zodat u zichtbaar en verstaanbaar bent voor de rest. Als het etentje met meer dan twee huishoudens is – bijvoorbeeld ook met uw broer en zijn nieuwste vriendin erbij – dan kunt u met ‘gallery view’ uw beeldscherm onderverdelen in kleinere schermpjes waarop u iedereen kunt horen en zien.

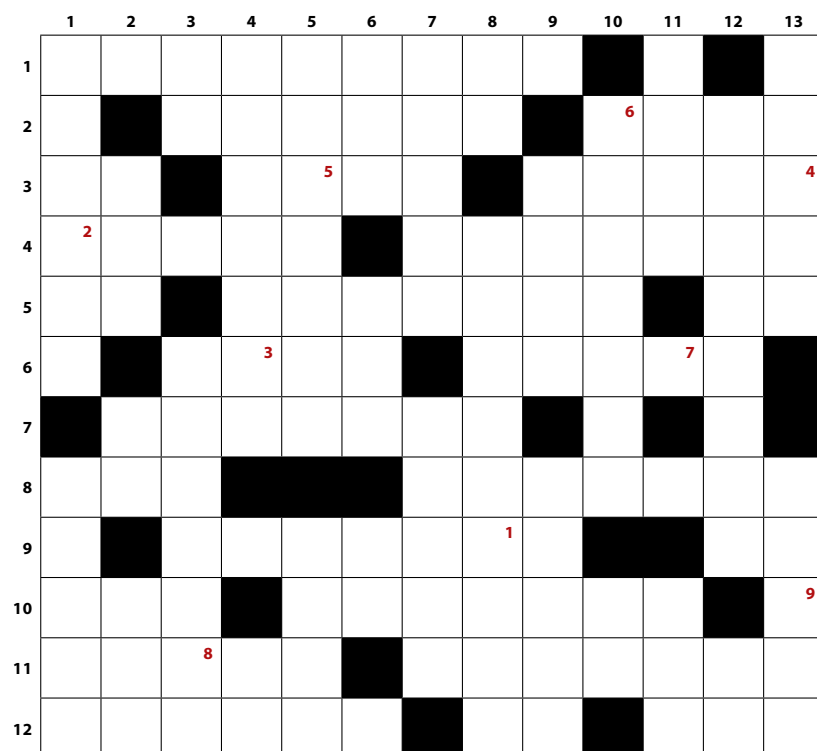
Het verdient aanbeveling om een paar minuten eerder op de link te klikken, zodat u eerst even kunt checken hoe de camera u in beeld brengt. Dat is handig om eventuele ergernissen aan de andere kant van de lijn te voorkomen. Een voorbeeld: mijn M. ziet altijd huizenhoog op tegen zijn wekelijkse vergadering met een student die ik alleen ken onder de bijnaam ‘De Oksel’, omdat diens camera stevast gericht staat op – u raadt het al – zijn oksel. Misschien is De Oksel wel heel aardig en reuze slim, maar dat maakt allemaal niet meer uit. De schade is al geleden; van die bijnaam komt hij nooit meer af.

Ook is het aan te raden om weliswaar lekker, maar vooral niet te ingewikkeld te koken. Een vijfgangendiner is zonde, want dan spendeert u meer tijd in de keuken dan in beeld. Kies gerechten die makkelijk van tevoren zijn te maken of die in de oven kunnen worden bereid, zodat u de gezamenlijke tijd met elkaar optimaal benut. Onthoud te allen tijde dat de camera steeds blijft lopen: alles wat u doet is voor iedereen zichtbaar. Ontkurk dus al uw flessen ruim van tevoren en hou ze zorgvuldig buiten beeld, zodat u ongemerkt bij kunt blijven schenken.

En tot slot: maak het niet te lang. Dat geldt natuurlijk voor elk familiediner, maar de ervaring leert dat communicatie via een beeldscherm veel vermoeiender is dan in levenden lijve. Nogmaals, de camera staat altijd aan; u kunt zich daar niet even aan onttrekken. Zorg dus dat het hele etentje, van aperitief tot dessert, niet langer duurt dan twee uur. Dan is er daarna nog ruim voldoende tijd om alleen op de bank, bij het staartje de kerstfilm op de tv, in alle rust uit te buiken. ❌

ARJEN VAN LITH

Horizontaal

1. Nederlandse provincie; 2. hemellichaam; droge bedding; 3. wisselstroom (afk.); betaalmiddel; plant; 4. Bijbelse vrouw; deel van een auto; 5. onlangs (afk.); adellijk persoon; wetenschappelijke titel (afk.); 6. vrucht; deel van echotoestel; 7. geliefde; 8. koud en vochtig; vermaak; 9. gewrichtsaandoening; selenium (afk.); 10. platvis; terreurdaad; 11. Caraïbisch eiland; haarband; 12. vulkanisch gesteente; voormalig; muurholte

Verticaal

1. kleur; Turks gerecht; 2. energie-eenheid (afk.); zangnoot; bid (Lat.); 3. maanstand; Bijbels figuur; 4. Europeaan; barium (afk.); 5. plaats in N.-Holland; communicatiemiddel; 6. adviesorgaan (afk.); tijdperk; Egyptische godheid; 7. plaats in Z.-Korea; deel van de dag; 8. buitenaards (afk.); indruk; 9. onbeweeglijk; ontspan; 10. vrucht; jongensnaam; 11. feest; erfelijke eigenschap; 12. stofwisselingsziekte; voedingsmiddel; 13. vervoermiddel; plaats in Frankrijk

Na invulling vormen de letters uit de vakjes 1 t/m 9 een woord.

Stuur uw antwoord **voor 1 maart 2021** naar: redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag of naar: kersting@johanniter.nl. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. 📧

➤ Johanniter mondkapjes te koop

Het is helaas niet anders; we kunnen niet meer zonder mondkapjes. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de wegwerp exemplaren die in eerste instantie gebruikt werden, steeds meer vervangen worden door stoffen mondkapjes; beter voor het milieu en het ziet er een stuk leuker uit. Daarom zijn we blij te melden dat er nu ook Johanniter mondkapjes te koop zijn. We hebben ze in twee maten: medium (voor dames) en large (voor heren). De kosten bedragen € 7,50 per mondkapje inclusief verzendkosten. Hiervoor heb je een uniek mondkapje en steun je ook nog eens het werk van de stichting. Mondkapjes bestellen kan door een mailtje te sturen naar: info@johanniter.nl o.v.v. je naam, adres, het aantal mondkapjes en de maat. 📧

dichterblij

Geen centrale eindexamens dit voorjaar, veel scholieren kregen plotseling zeeën van tijd.

De Haarlemse Iza zag toen hoe ouderen in woon- en zorginstellingen door het virus in een isolement terecht kwamen. Ze begon daarom een briefwisseling met een bewoner van een lokale wooninstelling. Volgens de verzorgenden werd dat een ware verrijking van het leven van deze eenzame oudere. Haar vriend Erik, student, moest van het ene op het andere moment colleges en werkgroepen online volgen. Zo ontstond in hun vrije tijd het idee om met hulp van vrijwilligers het leven van meer ouderen met een penvriendschap te verrijken, of hun dag met een kaartje wat op te fleuren. Dit idee werd de stichting dichterblij (www.dichterblij.nl).

Het contact is gesplitst in 'voor een tijdje' (een band opbouwen door elkaar kaartjes, brieven, mails of apps te sturen) en 'voor een keertje', wat inhoudt dat een eenzame oudere op een afgesproken datum vanuit het hele land wordt overspoeld met lieve kaartjes. Hoe dat in z'n werk gaat staat vermeld op de site.

Om de diensten van dichterblij mogelijk te maken, worden er persoonsgegevens gevraagd. De bescherming van de privacy staat daarbij voorop. De stichting gaat zorgvuldig en strikt vertrouwelijk met die persoonsgegevens om. Toelichting staat in de privacy-verklaring op de website.

Oproep

Inmiddels hebben zich al zo'n zestig vrijwilligers aangemeld. Spreekt dit initiatief u ook aan en wilt u iemand een kaartje of een berichtje sturen, of een penvriendschap opbouwen, stuur dan een e-mail naar info@dichterblij.nl waarna telefonisch contact wordt opgenomen. Kent u iemand, een eenzame oudere die blij gemaakt kan worden, dan graag ook melden op hetzelfde e-mailadres. 📧

SPELUITREIKINGEN

Door de Coronamaatregelen konden de speluitreikingen niet op de gebruikelijke manier doorgaan. Vrijwilligers die in aanmerking kwamen voor een Johanniterspeld (na minimaal 1 jaar vrijwilligerswerk) kregen de speld in veel gevallen per post toegestuurd. De uitreikingen van de JVV-medailles en de 25-jaar spelden worden uitgesteld totdat het weer mogelijk is om dit 'live' te doen. Hieronder een overzicht van het aantal Johanniterspelden dat de afgelopen periode is toegekend. Zonder data dit keer, omdat de spelden niet werden uitgereikt tijdens een bijeenkomst. 📧

2020**Driegasthuizengroep (Arnhem)**

9 Johanniterspelden

Huis ter Leede (Leerdam)

17 Johanniterspelden

DSV|verzorgd leven, locatie Salem (Rijnsburg)

14 Johanniterspelden

DSV|verzorgd leven, locatie Duinrand (Katwijk aan Zee)

15 Johanniterspelden

DSV|verzorgd leven, locatie Vlietstede (Rijnsburg)

9 Johanniterspelden

DSV|verzorgd leven, hospice Vlietstede (Rijnsburg)

1 Johanniterspeld

COR BROERE is vrijwilliger bij Woon- en Zorgorganisatie Huis ter Leede in Leerdam.

'Voor mijn pensioen werkte ik als bouwkundige bij het Ministerie van Defensie. In mijn vrije tijd deed ik daarnaast van alles, van kindernevendienst tot voorzitter van een interkerkelijke evangelisatiecommissie, van jeugdouderling tot *brancardier* in Lourdes, van activiteitenbegeleider tot koster/ouderling tijdens kerkdiensten in een zorgcentrum. Daar ben ik ook vijf jaar buddy geweest van een bewoner. Na verloop van tijd nam ik het initiatief om in onze omgeving rolstoelwandelingen in de bloesemtijd te organiseren, waarbij ik verwennen belangrijker vond dan de sportieve prestatie van de stoelrollers en de rolstoelers. Door reumaklachten moest ik hier na enige jaren mee stoppen. Mijn laatste rolstoelwandeling vond plaats met medewerking van de familie Van Verschuer (leden van de Johanniter Orde) op Landgoed Heerlijkheid Mariënwaerd. Daar deden zo'n honderdveertig rolstoelers aan mee. Toen de reumamedicijnen aansloegen, meldde ik mij bij Huis ter Leede aan als vrijwilliger. Eerst voor een wekelijkse wandeling met iemand in een rolstoel, maar al snel voor meer activiteiten, zoals begeleiding bij het schilderen, bij de gym en andere beweegmomenten. En het verzorgen van de koffie na afloop! Vaak word ik gevraagd als chauffeur voor uitstapjes met de Johanniterbus. Samen met de pastor stel ik liederbundels samen, die gebruikt gaan worden in de diverse huiskamers en tijdens de kerkdiensten. Tot in het voorjaar trad ik met een aantal zangers en een accordeonist in de diverse huiskamers op als 'De Leede Maatjes' met gezellige, vooral bekende Hollandse liedjes. Nu dat niet meer kan door corona, bieden mijn mobieltje, bluetooth en een losse speaker uitkomst. Daar genieten de bewoners ook intens van. Toen Lidwien van Johanniter Nederland mij vroeg mee te werken aan een inzamelingsactie voor de Voedselbank aarzelde ik geen moment. Maar het liefst van alles ga ik toch met mijn psychogeriatrische vrienden en vriendinnen om. Gezellig praten over hun leven vroeger, over hun familie, over koetjes en kalfjes, maar ook praten we over het geloof en de steun die je daarin kunt vinden. Soms kan ik voor hen alleen nog wat betekenen bij het helpen drinken, of een aai over een wang, of een hand vasthouden. Als beloning krijg ik weleens een kus. Geluksmomentjes! Dat ik mijn hele leven al vrijwilligerswerk doe heeft te maken met de gezelligheid en de warmte die ik ondervind bij mijn medemens. Mijn familie zegt vaak dat ik vroeger verzorger had moeten worden en ze hebben gelijk, want daar ligt mijn hart. Dat heeft meer te maken met de aard van het beestje dan met een overtuiging denk ik. Al moet ik toegeven dat mijn geloof hierin ook een grote rol speelt.'

JOOST RÖSELAERS

